

17028300

Natuur- en recreatieschap
Zuidwestelijke Delta

Bezoekadres	Overschieseweg 204 3112 NB Schiedam
Postadres	Postbus 341 3100 AH Schiedam
Telefoon	(010) 298 10 10
Fax	(010) 298 10 20
E-mail	gzh@pzh.nl
KvK	62452215
Bank BNG	NL65 BNGH 028.51.65.410
BIC-code	BNGHNL2

Aan:

- De Minister van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties en de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta

www.heerlijk buiten.nlVolg ons:

Contactpersoon : P. Olivier
Doorkiesnummer : 010-2981055
Betreft : 3^e begrotingswijziging 2017 ZWD

Ons kenmerk : 17-4509-13
Uw kenmerk :
Bijlage : 2

Schiedam, 12 december 2017

Geachte heer, mevrouw,

Ter voldoening aan het gestelde in de Gemeenschappelijke Regeling voor het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta, alsmede de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, doe ik u hierbij toekomen de 3^e begrotingswijziging 2017 (behorend bij de tevens bijgevoegde najaarsrapportage 2017) van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta.

Het Algemeen Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta heeft in de vergadering van 7 december jl. deze begrotingswijziging vastgesteld.

Voor de goede orde wijs ik de deelnemers erop dat zij ingevolge het bepaalde in voornoemde regelingen, na vaststelling van de begrotingswijziging door het Algemeen Bestuur daarover hun zienswijze naar voren kunnen brengen bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Hoogachtend,

namens het Algemeen Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta,

drs. J.J. de Geus
bestuurssecretaris

Najaarsrapportage 2017

Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta

Peildatum: 30 juni 2017

Opening Zit-beleefelement Den Bommel

Wilduitkijkpunt Slikken van Flakkee

Bestuurlijke samenvatting

Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta

Toekomst Schap Bestuurlijke ontwikkelingen

In het kader van de mogelijke opheffing van het Schap is in opdracht van het bestuur door het adviesbureau Berenschot een scenario-onderzoek uitgevoerd naar de toekomstige governance van de gebieden Haringvliet en Grevelingen. Als onderdeel van de opheffing van het Schap dienen de gronden, waarvan het Schap eigendommen en erfpachtrechten heeft overgedragen te worden aan Staatsbosbeheer. Hiervoor het bureau Antea een taxatie uitgevoerd van de marktwaarde. Op basis van het rapport Berenschot heeft het Bestuur besloten te kiezen om de beheer en erfpacht van de gronden in het Haringvliet over te dragen aan de eigenaren en de bovenregionale afstemming te laten plaatsvinden in de landschapstafel Haringvliet. Voor de Grevelingen is een bestuurlijk overleg voorzien. Onder begeleiding van Berenschot is een ambtelijke werkgroep opgedragen een opheffingsbesluit en een concept liquidatieplan voor te bereiden. Opheffing van het Schap is voorzien per 1 januari 2018.

Uittreding provincies, wijziging Gemeenschappelijke regeling;

De provincies Zuid-Holland en Zeeland hebben besloten om per 1 januari 2018 uit te treden uit het Schap. Vorig jaar zijn met de provincie Zuid-Holland afspraken gemaakt omtrent de uittredingswaarden door middel van een financieringsovereenkomst.

Deze afspraken zijn nog niet gemaakt met de provincie Zeeland.

Mocht het Schap ook nog in 2018 blijven bestaan is het noodzakelijk de gemeenschappelijke regeling te wijzigen. De uittreding van de beide provincies heeft gevolgen voor de samenstelling van het bestuur. Het algemeen bestuur zal in 2018 bestaan uit 5 leden. De Wgr bepaalt dat leden uit het Dagelijks Bestuur geen meerderheid mogen vormen. Gelet op de centrale positie van de gemeente Goeree-Overflakkee zal het Algemeen Bestuur zullen twee leden uit deze gemeente plaatsnemen in het bestuur. De overige gemeenten zullen één lid afvaardigen.

Adhesie Kustpact

Er is een brede maatschappelijk zorg omtrent het behoud van de waarden van de Nederlandse kust. Dit heeft ertoe geleid dat de minister besloten heeft om met een aantal maatschappelijke en natuurlijke partijen een "Kustpact" op te stellen. In

februari 2017 hebben 60 partijen dit pact ondertekend. Doel van het Kustpact is het vastleggen en uitvoeren van afspraken tussen partijen voor het vinden van een goede balans tussen bescherming en behoud van de kernkwaliteiten en collectieve waarden van de kustzone enerzijds en de ontwikkelingen van de kustzone anderzijds. Het schap behoorde niet tot de partijen die het pact ondertekend hebben. Het bestuur heeft, gelet op de taakstelling en haar grondgebied, wel de doelstelling van het pact onderschreven.

Gebiedsontwikkelingen

Grevelingen

Inspiratiecentrum

In 2016 heeft de exploitant van het ICG aangegeven de exploitatie niet meer te willen continueren. Gelet op deze situatie is in overleg met de exploitant een zogenaamde vaststellingsovereenkomst gesloten. Aangezien het nieuwe seizoen voor de deur stond is besloten om Staatsbosbeheer voor dit jaar het ICG te laten exploiteren. Staatsbosbeheer heeft begin mei de deuren weer kunnen openen. Per 1 juli zal ook een horecaondernemer tijdelijk een invulling geven aan dit onderdeel.

Onderwaterdrempel Brouwerhaven

Al enige tijd bestond het voornemen om de zogenaamde “onderwaterdrempel” bij de haven van Brouwershaven te verwijderen. Door deze maatregel kan de beweegruiimte voor vaartuigen toenemen. De vrijkomende grond zou gebruikt worden voor het verbeteren van de natuurwaarden. Dit besluit is in december 2016 aangehouden in verband met o.a. nader onderzoek naar de gevolgen voor de visserij. Naar aanleiding van dit onderzoek en het feit dat er onvoldoende zicht is op een structurele oplossing voor de oestervissers is besloten de verwijdering van de drempel niet uit te voeren.

Programma Zicht op Grevelingen-2

Het programma ZOG-2 is op 7 juli 2016 door het AB vastgesteld. Sindsdien is het programma in uitvoering.

1. Realisatie van (de uitbreiding van het aantal) eilanden voor kustbroedvogels;

In het voorjaar 2017 is een werksessie gehouden om het ontwerp van de eilanden met stakeholders te bespreken. In het kader van het Life-IP programma is een plan gemaakt om variaties bij de realisatie van de eilanden toe te passen zodat daarvan

geleerd kan worden. De planning is dat de 6 eilanden in het najaar 2017 aangelegd zullen worden.

2. Maatregelen ter bevordering van vismigratie tussen de Grevelingen en de binnendijkse krekensstelsels;

Overleg heeft plaats gevonden met de Waterschappen en RWS over dit onderwerp.

3. Inzicht te krijgen in het functioneren van het aquatische ecosysteem van de Grevelingen.

Dit onderdeel is volledig geïntegreerd in het programma Life IP Deltanatuur.

Herinrichting Slikken van Flakkee

In 2015 is gestart met de herinrichting van de Slikken. Op 26 mei jl. is de herinrichting middels een officiële openingshandeling gereed gemeld. Zo is de krekestructuur in het gebied teruggebracht en heeft de woelmuis nu een groot leefgebied gekregen. Net als de weidevogels. Er is vegetatie ontwikkeld en binnen het 1500 hectare grote gebied zijn de vogeleilanden opgespoten voor de kust van de Slikken. Ook zijn wilduitkijkpunten gerealiseerd, informatieborden aangebracht en is er een zit/beleefpunt gemaakt.

Brouwerseiland

De gemeenteraad van Schouwen-Duiveland heeft op 28 juni 2017 ingestemd met wijziging van het bestemmingsplan. In het kader van de realisatie van Brouwerseiland wordt in 2017 gewerkt aan

compensatie van de vervallen parkeerplaatsen aan de surfbai en wordt in overleg met stakeholders gezocht naar een alternatieve locatie voor de vervallen ligplaatsen in de Middelpaathaven.

Strand Herkingen

Het AB heeft in april 2017 ingestemd met de financiering het maken van een ontwerp plan om het Strand van Herkingen een kwaliteitsimpuls te geven. In de eerste week van juli is het ontwerp plan gepresenteerd aan o.a. de dorpsraad.

Voortgang programma Zicht op Haringvliet (ZOH)

1. Vaarverbindingen

De pontjes varen dit jaar weer volgende de driejarige afspraken met de ondernemers.

Samen met Sportvisserij Nederland werkt het Schap aan het project Oevertoegankelijkheid en steigers. Het bestuur heeft in juli besloten in te stemmen met de trekkersrol van dit project.

Vanuit het project historische vloot en vaarverbindingen is een bijdrage van € 2.000 verstrekt aan de restauratie van beugsloep Johanna Hendrika MD10.

Zit-/beleefpunten

In 2017 zijn de zit/beleefpunten (knooppunten) bij het Hellegat, Den Bommel, en het Expostrand gerealiseerd. Op 2 juni 2017 is het zit-

/beleefpunt in Den Bommel feestelijk in gebruik genomen.

2. Gebiedsontwikkelingen

Quackstrand

Voor de kwaliteitsimpuls Quackstrand hebben verschillende partners cofinanciering toegezegd, waaronder de landschapstafel Haringvliet en Voorne Putten. Er is een projectteam opgestart met het schap, de gemeente Hellevoetsluis, Rijkswaterstaat en Natuurmonumenten. Overleg vindt plaats met RWS over de realisatie van de zandsuppletie.

Hellegat (de Banaan)

Bodemonderzoek van de zwembaai heeft plaatsgevonden. Het zwemwaterprofiel is bepaald en met het Droomfonds wordt overleg gevoerd om een trailerhelling te realiseren. Wens is tevens om de zwembaai uit te diepen voor meer zwemplezier. Met een deel van de bodem kan waarschijnlijk werk met werk worden gemaakt o.a. voor realisatie van een broedeiland in het Haringvliet of gebruik van zand elders in de baai.

Windturbines

Op verzoek van Qurrent is besloten het aantal turbines met een tweetal uit te breiden. Het Schap zal hier een financiële vergoeding voor krijgen die ten goede zal komen aan het gebied.

Financiën

De najaarsrapportage is een afwijkingenrapportage. Bij financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting worden begrotingswijzigingen voorgesteld. Het saldo van deze najaarsrapportage is € 150.184 negatief. Voorgesteld wordt om dit saldo te onttrekken aan de algemene reserve (compartiment Grevelingen). De grootste afwijkingen zijn in de tabel hieronder opgenomen. In de bijlage zijn de afwijkingen meer gedetailleerd toegelicht. De begrotingswijzigingen zijn allemaal incidenteel (alleen effect in 2017), tenzij expliciet is aangegeven dat het om structurele effecten gaat.

Grootste afwijkingen

Nr	Onderwerp	Bedrag*	Voordeel/ Nadeel	Programma	Product
1	Juridische ondersteuning	1.500	N	1	Bestuurlijke aangelegenheden
2	Gebiedsbeheer	8.404	N	2	Beheer, onderhoud en exploitatie
3	Economisch beheer	142.597	N	2	Beheer, onderhoud en exploitatie
4	Onvoorzien	9.200	V	4	Algemene dekkingsmiddelen
5	Diverse baten en lasten	6.883	N		
		150.184	N		

*alle bedragen zijn in euro's

Bijlage

Toelichting Najaarsrapportage 2017

Inhoud

BESTUURLIJKE SAMENVATTING	2
1. INLEIDING	8
2. VOORTGANGSRAPPORTAGE BEGROTING 2016	9
2.1 Programma 1: Bestuurlijke aangelegenheden	9
2.2 Programma 2: Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	11
2.3 Programma 3: Ontwikkeling	21
2.4 Algemene dekkingsmiddelen	27
3. PARAGRAFEN	29
3.1 Weerstandsvermogen & Risicobeheersing	29
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	32
4. OVERZICHTEN	33
4.1 Staat van reserves en voorzieningen	33

1. Inleiding

Deze Najaarsrapportage 2017 is een tussentijdse rapportage. U wordt hiermee geïnformeerd over de inhoudelijke en financiële stand van zaken bij uw recreatieschap.

Uitgangspunt voor deze rapportage is het principe van “management by exception”: nieuwe bestuurlijk relevante ontwikkelingen en grote afwijkingen ten opzichte van de begroting worden gemeld. Zaken die volgens plan verlopen worden in principe niet toegelicht, tenzij de bestuurlijke relevantie dat vraagt.

De peildatum is 30 juni 2017, maar de focus ligt in de rapportage steeds op het hele jaar 2017. De jaarlasten inzake de dienstverlening Staatsbosbeheer zijn voor het gehele jaar 2017 reeds in de realisatiecijfers per 30 juni verwerkt.

Zit- beleefelement nabij Expostrand te Stellendam

2. Voortgangsrapportage Begroting 2017

In dit hoofdstuk wordt gerapporteerd over de voortgang in de uitvoering van de begroting 2017.

2.1 Programma 1: Bestuurlijke aangelegenheden

Product		Wat is de geactualiseerde begroting 2017?	Wat is er gerealiseerd per 30-06-2017?	Wat is de prognose voor heel 2017?	Wat is de voorgestelde begrotingswijziging 2017?
Bestuursproducten	Lasten	127.800	117.442	127.800	-
	Baten	-	-	-	-
Saldo		(127.800)	(117.442)	(127.800)	-

Toelichting: geen bijzonderheden

Product		Wat is de geactualiseerde begroting 2017?	Wat is er gerealiseerd per 30-06-2017?	Wat is de prognose voor heel 2017?	Wat is de voorgestelde begrotingswijziging 2017?
Juridische ondersteuning en advisering	Lasten	21.600	22.474	23.100	1.500 N
	Baten	-	-	-	-
Saldo		(21.600)	(22.474)	(23.100)	1.500 N

Toelichting: geen bijzonderheden

Product		Wat is de geactualiseerde begroting 2017?	Wat is er gerealiseerd per 30-06-2017?	Wat is de prognose voor heel 2017?	Wat is de voorgestelde begrotingswijziging 2017?
Financiën	Lasten	116.200	102.860	116.200	-
	Baten	291.722	291.722	291.722	-
Saldo		175.522	188.862	175.522	-

Toelichting: geen bijzonderheden

Naam krediet	Sluitdatum	Totaal krediet	Realisatie t/m 2016	Actuele begroting	Prognose 2017	Prognose t/m 2017	% lasten t.o.v. totaal krediet
Liquidatie schap / overheveling rechten en plichten GR	2017	240.000	27.065	0	212.935	240.000	100%
- Dekking uit Algemene reserve ZWD		240.000	27.065	0	212.935	240.000	
Totaal programma 1		240.000	27.065	0	212.935	240.000	
- Dekking uit Algemene reserve ZWD		240.000	27.065	0	212.935	240.000	

Toelichting:

In het kader van de toekomst van het schap is een onderzoek uitgevoerd naar de verschillende varianten. De ambtelijke werkgroep in opdracht van de bestuurlijk trekker heeft in samenwerking met een extern bureau een eindrapportage opgeleverd. Op basis hiervan heeft het bestuur besloten om in te zetten op een opheffing van het natuur- en recreatieschap ZuidWestelijke Delta per 1 januari 2018.

Het erfpachtrecht van de Grevelingen zal worden teruggegeven aan Staatsbosbeheer met hieraan gekoppeld een bestuurlijk convenant tussen Staatsbosbeheer, de betrokken gemeenten en de provincie Zeeland waarin afspraken zijn gemaakt over de wijze van sturing vanaf 1 januari 2018. Onderdeel hiervan zijn o.a. de financiële consequenties voor de betrokken gemeenten, de provincie en Staatsbosbeheer. Bij het opstellen van het convenant zal tevens worden gezien of en in hoeverre ook Rijkswaterstaat partij kan zijn.

Voor het gebied Haringvliet is besloten het beheer van de gronden terug te geven aan de deelnemende gemeenten. In de uitwerking zal worden gezien op welke wijze dit kan plaatsvinden, welke rechten en plichten hieraan verbonden zijn en op welke wijze de financiële consequenties voor de betrokken gemeenten mede in relatie tot de subsidie van de provincie invulling kunnen krijgen.

Bovenstaande leidt tot een strak tijdspad waarin belangrijke besluiten moeten worden genomen. Het bestuur heeft dit onderkend en heeft het extern bureau gevraagd de procesbegeleiding invulling te geven in nauw overleg met de ambtelijke werkgroep en de bestuurlijk trekker. In de komende maanden vraagt dit zowel op ambtelijk maar ook op bestuurlijk niveau bereidheid en beschikbaarheid om besluiten voor te bereiden en te nemen. Het externe bureau heeft hiervoor een planning opgesteld.

Op basis van de huidige inzichten van het krediet, de aanvullende opdracht voor het externe bureau en de benodigde inzet voor deze uitwerking en de feitelijke liquidatie van het natuur- en recreatieschap is aanvulling van het ter beschikking gestelde krediet noodzakelijk. Een verhoging van het krediet met een bedrag van € 150.000 tot € 240.000 voor de periode 2017 en 2018 is benodigd waarbij wordt uitgegaan van een opheffingsproces en liquidatie op basis van de uitgangspunten zoals deze in de eindrapportage zijn weergegeven. De eerste tranche van het krediet is gedekt vanuit de Algemene Reserve. Tevens is met Staatsbosbeheer afgesproken dat zij een bijdrage leveren aan de kosten van het onderzoek. Hiermee is reeds rekening gehouden bij de huidige inschatting van de benodigde middelen. De Algemene Reserve van ZuidWestelijke Delta is niet toereikend voor de financiering van de voorgestelde verhoging. Vanuit het totaalbelang van het schap en de betrokken gemeenten en provincies wordt voorgesteld het totale krediet evenredig te verdelen over de beide bekkens. Dit betekent voor zowel Grevelingen als Haringvliet een bijdrage van € 120.000. De algemene reserveposities incl. de posities binnen de compartimenten zijn hiervoor niet toereikend. Aanvulling vanuit andere reserves is dan ook

noodzakelijk. Voorgesteld wordt de Algemene Reserve ZWD aan te vullen door een overheveling van fondsen uit de Algemene Reserve HV ter hoogte van € 120.000 en een overheveling vanuit de Algemene Reserve GR ter hoogte van € 120.000.

Algemene opmerking:

Via deze najaarsrapportage wordt waar nodig een begrotingswijziging van de jaarschijf 2017 voorgesteld. Uit het verschil tussen de kolom Actuele begroting en de Prognose 2017 volgt de begrotingswijziging.

2.2 Programma 2: Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

Product		Wat is de geactualiseerde begroting 2017?	Wat is er gerealiseerd per 30-06-2017?	Wat is de prognose voor heel 2017?	Wat is de voorgestelde begrotingswijziging 2017?
Gebiedsbeheer	Lasten	2.762.750	1.507.469	2.773.654	10.904 N
	Baten	1.599.100	1.424.418	1.601.600	2.500 V
Saldo		(1.163.650)	(83.051)	(1.172.054)	8.404 N

Toelichting:

Specificatie lasten	Prognose afwijking voor heel 2016
Regulier Onderhoud	€ 3.550 N
Afschrijvingen	€ 7.354 N
Baten huisvesting	€ 2.500 V
Totaal Lasten Gebiedsbeheer	€ 8.404 N

Regulier en Groot Onderhoud

Grevelingen

In het voorjaar heeft groot onderhoud aan de stranden plaatsgevonden. Daarbij zijn de stranden opnieuw geprofileerd, is onder de waterlijn aanwezig zand met een mobiele kraan het strand opgetrokken en waar nodig waterplanten verwijderd, spoelgaten zijn uitgevlakt en is er in totaal 2200 kubieke meter zand aangevoerd en aangebracht.

Foto 1: laden en lossen op de loswal van Rijkswaterstaat aan de Brouwersdam.

In het voorjaar heeft op het strand van Herkingen een eenmalige actie plaats gevonden i.v.m. vergrassing en afslag van het strand. Om het afgeslagen deel te herstellen is circa 250 kubieke meter zand aangevoerd en aangebracht. Daar waar vergrassing van het strand had plaats gevonden is de toplaag verwijderd en het afgegraven materiaal met een mobiele trommelzeef gezeefd. Het daarbij vrij gekomen zand is weer op het strand aangebracht. Met de gemeente is afgesproken de kosten 50/50 te delen waardoor er voor het Schap een eenmalige onverwachte uitgave heeft plaatsgehad van 5.402 euro.

Foto 2: Herstel strand bij Herkingen.

Voor dit jaar stond er groot onderhoud aan informatiepanelen en bewegwijzeringsbebording op de agenda. Met het beheerteam is besloten hier dit jaar geen uitvoering aan te geven en hiermee te wachten tot dat er meer duidelijkheid is over als wat nu speelt rond de opheffing van het Schap. Wel zijn de informatiepanelen geïnteriseerd en waar nodig één op één vervangen. Het resterende budget is teruggevloeid in de algemene reserve.

Ook kwam uit de meerjarenplanning naar voren dat dit najaar eenmalig herstel van recreatieve grasvelden en speel- & ligweiden diende plaats te vinden. Dit is nader geïnteriseerd en er is gebleken dat er op een aantal van de te herstellen locaties (met name de eilanden en Grevelingendam) verschillende soorten orchideeën en specifieke kustplanten voorkomen. Vanuit het oogpunt van natuurbeheer en ecologische waarde is besloten om het herstel gefaseerd door te voeren en te verdelen over 3 jaar. De veiligheid komt hier niet door in gedrang en de recreatie ondervindt hier geen hinder van. Op deze wijze kan een duurzame instandhouding van deze plantensoorten worden gegarandeerd. De eerste fase van het herstel zal dit najaar gaan plaatsvinden.

Haringvliet

Ook in het Haringvliet heeft groot onderhoud aan de stranden plaatsgevonden en in totaal is er 2000 kubieke meter zand aangevoerd en aangebracht. Aan het strand van Cromstrijen west is extra aandacht besteed daar in de loop der tijd is geconstateerd dat steeds meer recreanten dit strand weten te vinden.

Afgelopen voorjaar zijn aan 20 van de 56 moorings groot onderhoud uitgevoerd waarbij voornamelijk staken en ankerkettingen zijn vervangen. Ook zijn in het voorjaar de twee in 2016

losgeslagen moorings gevonden en heeft men de twee ankerstenen die niet meer op hun coördinaten lagen gevonden en geborgen.

Dit jaar voldeed het Quackstrand ook weer aan alle eisen om de Blauwe Vlag te mogen voeren en is het een feit dat steeds meer en meer recreanten het Quackstrand weten te vinden. Daarnaast zijn de ballenlijnen in het Haringvliet vervangen met uitzondering van de ballenlijn bij het strand van Stellendam. Deze zal in het voorjaar van 2018 worden vervangen. Verder is op het strand van Stellendam in het voorjaar circa 250 kubieke meter zand aangebracht en zo is hier een uitnodigend strand ontstaan.

De hoeveelheid wier die er in het recreatieseizoen gaat aanspoelen op de stranden van het Haringvliet is ook elk jaar weer een verrassing. Het opruimen hiervan is en blijft altijd een hele klus en eenmaal opgeruimd kan het strand een paar dagen later zomaar weer vol liggen. Het volgen van het weerbericht en de windrichting is in het recreatieseizoen dan ook 'vaste prik'.

Foto 3: aangespoeld wier en waterplanten bij het strand van Cromstrijen.

Voor wat betreft het groot onderhoud aan de toiletgebouwen: hier is geen budget voor en besloten is om het hoognodige onderhoud uit te voeren aan de gebouwen bij Cromstrijen en "De Banaan". Dit wordt gefinancierd vanuit het budget Regulier Onderhoud.

Foto 4: technische inspectie van het toiletgebouw bij 'De Banaan'.

Foto 5: strand Cromstrijen West tijdens uitvoering van het groot onderhoud.

Foto 6: strand Cromstrijen West kant in de afronding van het groot onderhoud.

Beheeractiviteiten Staatsbosbeheer Grevelingen

Geen bijzonderheden.

Baten

De huren en pachten worden voor het grootste gedeelte gerealiseerd in het “oude” schap Grevelingen. Deze gerealiseerde baten zijn € 434.570. Deze opbrengsten in het product economisch beheer meegenomen onder de baten.

Via een doorbelasting aan het schap “Natuur- en Recreatieschap De Grevelingen” worden de kosten van onderhoud voor de gebieden waar de erfpachtopbrengsten betrekking op hebben eveneens in het schap “Natuur- en Recreatieschap De Grevelingen” verantwoord.

Product		Wat is de geactualiseerde begroting 2017?	Wat is er gerealiseerd per 30-06-2017?	Wat is de prognose voor heel 2017?	Wat is de voorgestelde begrotingswijziging 2017?
Economisch Beheer	Lasten	347.600	176.963	360.784	13.184 N
	Baten	812.350	232.176	682.937	129.413 N
Saldo		464.750	55.213	322.153	142.597 N

Toelichting:

Lasten

De vergoeding van veergelden, zoals in het AB 2016 besloten, was begrotingstechnisch nog niet verwerkt en leidt tot een negatief resultaat.

Baten

Voor wat betreft de erfpacht van de terreinen in eigendom bij Staatsbosbeheer (nagenoeg het hele beheergebied van De Grevelingen), geldt dat deze nog onder het Grevelingschap vallen. Omtrent de overdracht van de erfpacht van De Grevelingen naar de Zuidwestelijke Delta wordt nog overleg gepleegd. Zolang deze overdracht niet is gerealiseerd, kan het Grevelingschap niet geliquideerd worden en kunnen geen nieuwe uitgiftes door middel van ondererfpachten worden gerealiseerd.

De baten geven een negatief resultaat van € 129.413.

Bij het opstellen van de begrotingsraming 2016 is rekening gehouden met meeropbrengsten uit nieuwe canon- en huurvergoedingen. Deze meeropbrengsten blijven ook voor 2017 achter bij de raming van 2016 omdat ondernemers om hen moverende redenen geplande investeringen hebben uitgesteld. De grondopbrengsten zijn in 2017 wel toegenomen door contractaanpassingen met 2 ondernemers die extra opstallen hebben gerealiseerd op hun huidige kavels. Eind 2017 zal er ook met een 3^e ondernemer afgerekend worden voor extra gerealiseerde opstallen op het huidige kavel.

Product		Wat is de geactualiseerde begroting 2017?	Wat is er gerealiseerd per 30-06-2017?	Wat is de prognose voor heel 2017?	Wat is de voorgestelde begrotingswijziging 2017?
Regelgeving & Handhaving	Lasten	151.200	151.200	151.200	-
	Baten	-	-	-	-
Saldo		(151.200)	(151.200)	(151.200)	-

Toelichting: geen bijzonderheden

Product		Wat is de geactualiseerde begroting 2017?	Wat is er gerealiseerd per 30-06-2017?	Wat is de prognose voor heel 2017?	Wat is de voorgestelde begrotingswijziging 2017?
Communicatie	Lasten	96.700	57.283	96.700	-
	Baten	-	-	-	-
Saldo		(96.700)	(57.283)	(96.700)	-

Toelichting: geen bijzonderheden

Grevelingenweek 2017

Evenals in voorgaande jaren wordt in 2017 een krediet beschikbaar gesteld van € 15.000 als bijdrage aan de Grevelingenweek.

Grevelingenweek

Naam krediet	Sluitdatum	Totaal krediet	Realisatie t/m 2016	Actuele begroting	Prognose 2017	Prognose t/m 2017	% lasten t.o.v. totaal krediet
Uitvoering implementatieplan TBM in Haringvliet - Dekking uit Algemene reserve ZWD	2017	30.000	2.730	0	27.270	30.000	100%
		30.000	2.730	0	27.270	30.000	
Extra bebording hondenbeleid - Dekking uit Algemene reserve ZWD	2017	4.500	0	0	4.500	4.500	100%
		4.500	0	0	4.500	4.500	
Integrale visie strand Herkingen - Dekking uit Algemene reserve ZWD	2018	35.000	0	0	19.250	19.250	55%
		35.000	0	0	19.250	19.250	
Totaal programma 2		69.500	2.730	0	51.020	53.750	
- Dekking uit Algemene reserve ZWD		69.500	2.730	0	51.020	53.750	

Toelichting:

Algemene opmerking:

Via deze najaarsrapportage wordt waar nodig een begrotingswijziging van de jaarschijf 2017 voorgesteld. Uit het verschil tussen de kolom Actuele begroting en de Prognose 2017 volgt de begrotingswijziging.

(Namens het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta overhandigde voorzitter Frans Tollenaar op 19 januari 2017 een cheque ter waarde van €2000 aan Jépé Mast, bestuurslid van de stichting Behoud Beugsloep MD10 'Johanna Hendrika'. Het geld is bedoeld voor een ultrasone meting van de 120 jaar oude romp van het zeilend zeevissersschip uit Middelharnis)

Uitvoering implementatieplan TBM in Haringvliet

Na bestuurlijke vaststelling van het uitvoeren van het implementatieplan “stapsgewijze invoering TBM in Haringvliet” is er een uitvoeringskrediet vastgesteld van € 30.000.

De extensiveringsmaatregelen zijn grotendeels in het TBM en in de praktijk doorgevoerd.

Windmolens nabij strand “Hellegat”

Extra bebording hondenbeleid

In juli 2016 is er bestuurlijk een krediet beschikbaar gesteld van € 4.500 voor extra bebording inzake het hondenbeleid Grevelingen en Haringvliet.

De benodigde hondenbordjes zijn nieuw geplaatst en/of aangepast. Een aantal borden met overzichtskaart zal geplaatst worden zodra er meer duidelijkheid is over voortzetting werkzaamheden en Schapsverordening na 2017.

Integrale visie strand Herkingen

Er is in samenwerking met de gemeente Goeree-Overflakkee en verschillende stakeholders in het gebied gewerkt aan een visie op de kwaliteitsimpuls voor het strand Herkingen. Het resultaat is een schetsontwerp inclusief investeringsraming en raming voor de toekomstige beheerlasten. Het voorstel voor de kwaliteitsimpuls wordt in oktober ter besluitvorming aan het DB voorgelegd inclusief een voorstel voor het toekomstig beheer. In dit kader wordt voorgesteld het krediet te verlengen tot en met 2018.

Diverse lasten en baten

Diverse lasten en baten		Wat is de geactualiseerde begroting 2017?	Wat is er gerealiseerd per 30-06-2017?	Wat is de prognose voor heel 2017?	Wat is de voorgestelde begrotingswijziging 2017?
Diverse lasten		-	5.215	7.533	7.533 N
Diverse baten		-	265	265	265 V
Saldo diverse lasten		-	(4.950)	(7.268)	7.268 N

Toelichting:

Dit betreft een afboeking van een oude facturen welke als niet inbaar wordt beschouwd (€ 5.200) en nagekomen OZB lasten uit 2016 (€ 2.300).

2.3 Programma 3: Ontwikkeling

Product		Wat is de geactualiseerde begroting 2017?	Wat is er gerealiseerd per 30-06-2017?	Wat is de prognose voor heel 2017?	Wat is de voorgestelde begrotingswijziging 2017?
Planvorming & gebiedsontwikkeling	Lasten	135.300	135.300	135.300	-
	Baten	-	-	-	-
Saldo		(135.300)	(135.300)	(135.300)	-

Toelichting: geen bijzonderheden

Product		Wat is de geactualiseerde begroting 2017?	Wat is er gerealiseerd per 30-06-2017?	Wat is de prognose voor heel 2017?	Wat is de voorgestelde begrotingswijziging 2017?
Marketing & Productontwikkeling	Lasten	16.400	16.400	16.400	-
	Baten	-	-	-	-
Saldo		(16.400)	(16.400)	(16.400)	-

Toelichting: geen bijzonderheden

Naam krediet Haringvliet	Sluitdatum	Totaal krediet	Realisatie t/m 2016	Actuele begroting	Prognose 2017	Prognose t/m 2017	% lasten t.o.v. totaal krediet
Zicht op Haringvliet	2017	714.403	280.367	419.884	403.294	683.661	96%
ZOH Algemeen		65.043	51.738	13.305	13.305	65.043	
ZOH Verdienpotentieel		1.575	1.575	0	0	1.575	
ZOH Vaarverb. Pontjes		60.465	41.450	49.300	19.014	60.464	
ZOH Vaarverb. Historische Vloot		50.527	46.887	2.900	2.900	49.787	
ZOH Vaarverb. Knooppunten		82.231	37.550	14.680	14.680	52.230	
ZOH Vaarverb. Moorings		11.666	316	11.350	11.350	11.666	
ZOH Vaarverb. Marketing en promotie		10.890	3.918	354	6.972	10.890	
ZOH Quackstrand		112.985	43.406	23.500	69.578	112.984	
ZOH Quackstrand		91.699	0	91.699	91.699	91.699	
ZOH Quackstrand		58.301	0	58.301	58.301	58.301	
ZOH Hellegat		136.046	25.951	154.495	110.095	136.046	
ZOH Expostrand		32.885	27.486	0	5.400	32.886	
ZZOH Ontwikkelloket		45	45	0	0	45	
ZOH Ecolodges		45	45	0	0	45	
Totaal programma 3 Haringvliet		714.403	280.367	419.884	403.294	683.661	
- Dekking uit reserve Zicht op Haringvliet		378.357	223.676	85.389	143.199	366.875	
- Dekking uit reserve Compensatie Windenergie		136.046	25.951	154.495	110.095	136.046	
- Dekking uit reserve Quackstrand		91.699	0	91.699	80.635	80.635	
- Dekking uit Algemene Reserve Haringvliet					11.064	11.064	
- Dekking uit Algemene Reserve		58.301	0	58.301	58.301	58.301	
- Dekking bijdragen derden		50.000	30.740	30.000	0	30.740	

Toelichting:

Algemene opmerking:

Via deze najaarsrapportage wordt waar nodig een begrotingswijziging van de jaarschijf 2017 voorgesteld. Uit het verschil tussen de kolom Actuele begroting en de Prognose 2017 volgt de begrotingswijziging.

Op 2 juni 2017 is het zit-/beleefpunt in Den Bommel feestelijk in gebruik genomen.

Naam krediet Grevelingen	Sluitdatum	Totaal krediet	Realisatie t/m 2016	Actuele begroting	Prognose 2017	Prognose t/m 2017	% lasten t.o.v. totaal krediet
Slikken van Flakkee	2017	1.963.298	803.403	952.156	1.159.896	1.963.299	100%
- Dekking uit Algemeen Reserve GR		469.933	0	0	469.933	469.933	
- Dekking uit reserve ZOG II		476.330	465.663	952.156	10.667	476.330	
- Dekking bijdragen derden		1.017.035	337.739	0	679.296	1.017.035	
Maatregelen Beheerplan Natura 2000	2017	23.125	8.380	0	14.745	23.125	100%
- Dekking bijdragen derden		23.125	8.380	0	14.745	23.125	
ZOG II Algemeen	2018	684.690	607.231	0	77.459	684.690	100%
- Dekking uit reserve ZOG II		684.690	607.231	0	77.459	684.690	
ZOG II Programmamanagement	2018	72.000	0	0	72.000	72.000	100%
- Dekking uit reserve ZOG II		72.000	0	0	72.000	72.000	
ZOG II Communicatie	2018	16.000	2.495	0	13.505	16.000	100%
- Dekking uit reserve ZOG II		16.000	2.495	0	13.505	16.000	
ZOG II Duurzame jachthaven van de toekomst	2018	25.000	15.468	0	9.532	25.000	100%
- Dekking uit reserve ZOG II		25.000	15.468	0	9.532	25.000	
Entree Catpoint	2018	42.953	42.953	0	0	42.953	100%
- Dekking uit reserve ZOG II		42.953	42.953	0	0	42.953	
ZOG II Groene Impuls	2017	1.315.000	12.470	0	35.000	47.470	4%
- Dekking uit reserve ZOG II		1.315.000	12.470	0	35.000	47.470	
ZOG II Ecohotel de Punt	2017	160.197	160.197	0	0	160.197	100%
- Dekking uit reserve ZOG II		160.197	160.197	0	0	160.197	
Totaal programma 3 Grevelingen		4.302.263	1.652.597	952.156	1.382.137	3.034.734	
- Dekking uit Algemeen Reserve GR		469.933	0	0	469.933	469.933	
- Dekking uit reserve ZOG II		2.792.170	1.306.477	952.156	218.163	1.524.640	
- Dekking bijdragen derden		1.040.160	346.119	0	694.041	1.040.160	

Toelichting:

Algemene opmerking:

Via deze najaarsrapportage wordt waar nodig een begrotingswijziging van de jaarschijf 2017 voorgesteld. Uit het verschil tussen de kolom Actuele begroting en de Prognose 2017 volgt de begrotingswijziging.

Zicht op Grevelingen 2 (ZOG2) Algemeen

Het programma ZOG 2 is in het AB in juli 2016 vastgesteld. De nadruk ligt op nieuwe groene projecten. Zie met name het krediet Groene Impuls in bovenstaande tabel. Nadere invulling hiervan vindt plaats in samenspraak met omgevingspartijen. Daarnaast is er in ZOG-2 een toeristisch-recreatief deel met deels projecten die doorlopen vanuit ZOG-1 en enkele nieuwe initiatieven.

Aanleggen vogeleiland nabij Slikken van Flakkee

Slikken van Flakkee

Het project is met enige vertraging afgerond. Vanwege een aantal naijlende acties, is bij de provincie Zuid-Holland opnieuw een verzoek tot uitstel van de subsidietermijn ingediend. Hierop is nog geen besluit genomen. Vooralsnog wordt er van uitgegaan, dat dit uitstel wordt verleend. Dat betekent, dat per 1 september 2017 het project formeel is afgerond. Het project is binnen de beschikbare budgetten uitgevoerd. Ten behoeve van de subsidievaststelling zal er vanaf 1 september een accountantscontrole worden uitgevoerd. Vanwege de vertraging in de oplevering is er nog geen raming van de toekomstige beheerlasten opgesteld.

Op 26 mei 2017 zijn de Slikken van Flakkee officieel geopend.

Maatregelen beheerplan Natura 2000

De maatregelen in het kader van het beheerplan Natura 2000 zijn allen uitgevoerd.

Strand Herkingen

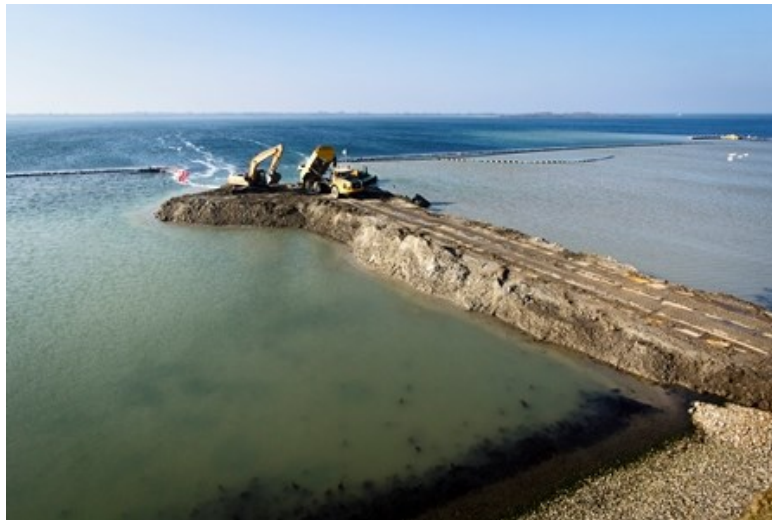
In samenwerking met de dorpsraad Herkingen, de IJclub, WSV Herkingen en omwonenden is in 2017 gestart met het maken van een plan om het strandje te laten voldoen aan de behoeften van de diverse gebruikers.

Brouwerseiland (voorheen genaamd project 'Duurzame jachthaven van de toekomst')

In juni 2017 heeft de raad van de gemeente Schouwen-Duiveland ingestemd met het bestemmingsplan en de MER voor Brouwerseiland. Daarmee is een belangrijke stap gezet op weg naar de realisatie. Bezwaarmakers kunnen nog beroep indienen bij de Raad van State. Deze procedure zal naar verwachting nog anderhalf jaar in beslag nemen.

Het schap heeft een haalbaarheidsstudie laten uitvoeren naar de verplaatsing van de recreatieve ligplaatsen in overleg met alle betrokken stakeholders. De studie is tevens besproken en van advies voorzien van de NRAC.

Zandverzet Slikken van Flakkee

Entree Catpoint

De catamaranvereniging Catpoint wil haar terrein uitbreiden. Zij zullen zelf de hiervoor benodigde procedures starten (o.a. toets Nb-wet) om te kijken of dit haalbaar is.

Voorlopig is er voor het parkeren van Catpoint een tijdelijke oplossing gevonden op het naastgelegen parkeerterrein. Deze heeft afgelopen jaar al gefunctioneerd.

Voor het transport van de boten vanaf het parkeerterrein naar het verenigingsterrein is een verharding aangelegd.

Verwijderen drempel Brouwershaven

Het bestuur heeft eind 2016 besloten dit project te stoppen. Belangrijkste reden was het vervallen van de nut en noodzaak.

Tevens waren er bezwaren van de visserij en onduidelijkheid over de aanpassing van de loswal in Brouwershaven. Het resterende budget is toegevoegd aan de begrotingspost ZOG-2 algemeen.

Voortoets Bommenede

Dit project is inmiddels afgerond. Het bedrag van € 1.560 blijft beschikbaar binnen het programma ZOG II.

Informatie Centrum Grevelingen

Affiche Foodtruckfestival juni 2016

Het informatiecentrum Grevelingen wordt m.i.v. mei 2017 tijdelijk geëxploiteerd door Staatsbosbeheer.

Eind 2016 werd duidelijk dat de toenmalige exploitant geen toekomst meer zag en het contract wilde beëindigen. Dit is aanvang 2017 minnelijk afgewikkeld.

Vervolgens is door het bestuur aan SBB gevraagd een offerte in te dienen voor de tijdelijke exploitatie in 2017 van het centrum. Door middel van regelmatige monitorgesprekken en -rapportages houdt het schap de vinger aan de pols.

Diverse lasten en baten		Wat is de geactualiseerde begroting 2017?	Wat is er gerealiseerd per 30-06-2017?	Wat is de prognose voor heel 2017?	Wat is de voorgestelde begrotingswijziging 2017?
Diverse lasten		-	-	-	-
Diverse baten		-	385	385	385 V
Saldo diverse lasten		-	385	385	385 V

Toelichting: geen bijzonderheden

Grevelingen

2.4 Algemene dekkingsmiddelen

Verdeling deelnemersbijdrage HV	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Bijdrage per inwoner	Inwoneraantallen per 1-1-2014
Provincie Zuid-Holland	66.514		20%
gemeente Cromstrijen	24.867	1,95	12.780
gemeente Goeree-Overflakkee (Dirksland)	16.493	1,95	8.476
gemeente Goeree-Overflakkee (Goedereede)	22.143	1,95	11.380
gemeente Goeree-Overflakkee (Middelharnis)	35.120	1,95	18.049
gemeente Goeree-Overflakkee (Oostflakkee)	20.250	1,95	10.407
	118.873		61.092
<i>Specificatie overige gemeenten:</i>			
gemeente Nissewaard	35.260	2,84	12.426
gemeente Hellevoetsluis	111.921	2,84	39.442
	147.181		51.868
TOTAAL	332.568		

Verdeling deelnemersbijdrage GR	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage	Inwoneraantallen per 1-1-2014
Provincie Zuid-Holland	257.798	63%	
Provincie Zeeland	103.119	25%	
Gemeente Goeree-Overflakkee	30.234	13%	48.259
Gemeente Schouwen-Duiveland	21.326		
TOTAAL	412.477		

Product		Wat is de geactualiseerde begroting 2017?	Wat is er gerealiseerd per 30-06-2017?	Wat is de prognose voor heel 2017?	Wat is de voorgestelde begrotingswijziging 2017?
Overige structurele Lasten	Lasten	9.200	-	-	9.200 V
	Baten	-	-	-	-
Saldo		(9.200)	-	-	9.200 V

Toelichting: dit betreft een budget voor onvoorzien. Voorgesteld wordt om deze post vrij te laten vallen ter dekking van overige tekorten.

Op de reserve positie is een uitgebreide analyse uitgevoerd en om te voorkomen dat reserves negatief komen te staan, wat volgens de BBV niet is toegestaan, worden de volgende voorstellen gedaan:

Onttrekking van middelen uit:

De Algemene reserve GR - € 432.729

- dekking tekort resultaat najaarsrapportage 150.184
- dekking tekort Inspiratiecentrum Grevelingen 107.400 (oorsprong 2de begrotingswijziging)
- dekking tekort Algemene Reserve ZWD 3.943
- dekking tekort jaarresultaat 2016 171.202

Onttrekking middelen uit:

De Investeringsreserve HV - € 3.943

- Ter dekking van tekort Algemene Reserve ZWD 3.943

Onttrekking van middelen uit:

De Reserve compensatie windenergie - € 202.901

- Dekking tekort algemene reserve HV als gevolg van eerder genomen bestuursbesluiten 104.900
- Dekking tekort reserve ZOH 39.700
- Dekking tekort Algemene Reserve ZWD 58.301 – oorsprong dekking krediet Quackstrand

Toevoeging van middelen aan:

De Algemene Reserve ZWD - € 344.789 (107.400 + 171.202 + 3.943 + 3.943 + 58.301)

De Algemene Reserve HV - € 104.900

De Reserve ZOH - € 39.700

Door deze mutaties wordt voorkomen dat de Reserves een negatieve stand krijgen.

3. Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen & Risicobeheersing

In dit hoofdstuk worden de eventuele wijzigingen in de risico's beschreven en de consequenties hiervan voor de ratio van de beschikbare weerstandscapaciteit ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen.

Risico	Kans	Incidenteel / Structureel	Financiële impact
1. Invoering vennootschapsbelasting	Middel	Structureel	€ 50.000
2. Inspiratiecentrum Grevelingen	Hoog	Incidenteel	€ 104.000
3. Compensatie Brouwerseiland	Middel	Incidenteel	PM
4. Uittreden Provincie Zeeland	Laag	Structureel	PM
Totaal			€ 154.000 + PM

Actualiseren:

Risico 1: *Invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen*

Met ingang van 1 januari 2016 is de Vpb-plicht voor overheidslichamen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, ingevoerd. De vennootschapsbelastingrisico's zijn inmiddels in beeld gebracht. Daarbij is uitgegaan van de begroting 2016. Per activiteit of cluster van activiteiten is beoordeeld of met de uitvoering van de betreffende activiteit een onderneming in fiscaalrechtelijke zin wordt gedreven. Er is sprake van een fiscale onderneming indien aan elk van de volgende drie voorwaarden is voldaan:

1. Duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
2. Deelname aan het economisch verkeer;
3. Winstoogmerk en/of concurrentie.

Voor een aantal activiteiten die vallen onder economisch beheer (huren en erfpacht) is waarschijnlijk geen sprake van een fiscale onderneming, omdat geen sprake is van deelname aan het economisch verkeer. Aan dit criterium is niet voldaan aangezien de activiteiten beperkt zijn tot 'normaal vermogensbeheer'. Bij het schap kan worden gesteld dat sprake is van normaal vermogensbeheer, omdat er slechts beperkt arbeid wordt verricht en er geen causaal verband is tussen arbeid en rendement.

Op basis van de uitgevoerde risico scan, zal voor de meeste overige activiteiten van de gemeenschappelijke regeling waarschijnlijk sprake zijn van een fiscale onderneming. Aan alle voorwaarden wordt namelijk voldaan. Daarbij is van belang dat voor de winsttoets de bijdrage

van de deelnemers door de belastingdienst als opbrengst wordt gezien. De verwachting is echter dat hiervoor een zogenaamde vrijstelling voor samenwerkingsverbanden kan worden toegepast. Hierdoor is dan geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

Op basis van de huidige standpunten, zal worden verzocht om geen aangifte vennootschapsbelasting te hoeven indienen, zodat de administratieve lasten beperkt blijven. Wel moet jaarlijks worden gemonitord of de vennootschapsbelasting positie niet wijzigt, bijvoorbeeld doordat nieuwe activiteiten worden ontplooid of andere financieringsbronnen worden gevonden. Mocht in de toekomst blijken dat voor een belaste activiteit de vrijstelling niet van toepassing is, dan dient alsnog voor alle activiteiten die een fiscale onderneming vormen een fiscale openingsbalans te worden opgesteld en zullen de administratieve lasten substantieel toenemen. De uiteenzetting dat het schap geen vennootschapsbelasting is verschuldigd en ook geen fiscale administratie hoeft te voeren is begin november 2016 aan de belastingdienst voorgelegd en begin januari 2017 besproken. De belastingdienst heeft mondeling aangegeven dat, hoewel men de feiten (nog) niet heeft gecontroleerd, de aanpak en uitwerking met betrekking tot de Vpb van het schap kan onderschrijven.

Aangezien de belastingdienst nog niet schriftelijk heeft ingestemd met de zienswijze blijft de vennootschapsbelasting een risico. Het risico wordt als laag ingeschat en de financiële omvang wordt ingeschat op € 50.000.

Risico 2: *Inspiratiecentrum*

Na beëindiging van de samenwerking met de voormalige exploitant is het Inspiratiecentrum per 1 mei 2017 in exploitatie bij Staatsbosbeheer onder de nieuwe naam Informatiecentrum. Tussen het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta en Staatsbosbeheer zijn afspraken gemaakt over ieders rollen en (financiële) verantwoordelijkheden. Daarbij zijn ook de verplichtingen uit de subsidies (met name openstelling en programmatische invulling) doorgelegd. Mede op basis van een door Staatsbosbeheer opgestelde raming van kosten en opbrengsten heeft het bestuur besloten om het in 2017 te verwachten negatieve exploitatieresultaat op te vangen binnen de schapsbegroting.

Het risico (A) wordt gevormd doordat de omvang van het negatieve en dus door het schap te dekken exploitatieresultaat niet bij voorbaat vaststaat.

Daarnaast is sprake van een vervolgrisico (B). De raming van Staatsbosbeheer en de besluitvorming van het bestuur betreft de tijdelijke exploitatie gedurende het kalenderjaar 2017. Het bestuurlijk voornemen is om het pand in eigendom over te dragen aan Staatsbosbeheer. Om dit mogelijk te maken dient echter nog overeenstemming bereikt te worden met Staatsbosbeheer over de zakelijke en marktconforme condities van de beoogde transactie. Bovendien is instemming nodig van de partijen die subsidie hebben verstrekt en van de grondeigenaar, de Staat. Het is onzeker of en zo ja op welke termijnen deze instemmingen worden verkregen. Derhalve kan een beslag op de schapsbegroting 2018 ter grootte van het te verwachten jaarlijkse exploitatieresultaat van het ICG niet worden uitgesloten.

Beheersmaatregelen:

Ad A:

Via monitoringsgesprekken wordt zicht gehouden op de ontwikkelingen, activiteiten en evenementen in en rondom het ICG. Waar mogelijk wordt Staatsbosbeheer hierin gefaciliteerd. Tegelijkertijd worden de door Staatsbosbeheer te maken kosten kritisch beoordeeld opdat enige grip wordt gehouden op de ontwikkeling van het exploitatieresultaat. Het uiteindelijke negatieve exploitatieresultaat wordt verwerkt in de jaarrekening 2017. *PM: Separaat wordt het DB hierover in de oktobervergadering geïnformeerd.*

Ad B:

Of en zo ja in welke mate de exploitatie van het ICG in 2018 op de schapsbegroting drukt wordt vooral bepaald door de voortgang in het bestuurlijk traject en de mate waarin relevante partijen instemmen met de beoogde transactie. Eventuele financiële consequenties hiervan worden verwerkt in de eerste begrotingswijziging 2018.

Risico 3: *Compensatie Brouwerseiland*

Om te voorkomen dat er zoals bij de windsurfers, een draagvlak risico ontstaat bij de watersporters, wordt verkend hoe de ligplaatsen die vallen onder de liggeldregeling van het schap kunnen worden gecompenseerd. Het betreft de ligplaatsen Middelpaathaven en Kabbelaarsbank. Vertegenwoordigers uit de sector en gebruikers gaan met elkaar in gesprek. In de begroting is vooralsnog geen rekening gehouden met eventuele compensatie voor partijen die hier aanspraak op denken te kunnen maken. De kans van optreden wordt ingeschat op 'middel' en de financiële impact is op dit moment nog niet goed in te schatten.

Risico 4: *Uittreden provincie Zeeland*

De provincie Zeeland heeft evenals PZH het voornemen uit te treden uit het schap ZWD. Zeeland heeft bestuurlijk de intentie aangegeven onder dezelfde randvoorwaarden te willen uittreden als PZH. Op dit moment is er nog geen definitief besluit genomen over de wijze van financiële afbouw.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt, met de cycli en de normkosten, de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande uitgaven van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Dit houdt in dat er jaarlijks een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie wordt gebracht en dat de werkelijke onderhoudslasten ten laste van de Voorziening worden verantwoord.

Jaarlijks worden de geplande uitgaven, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elke vier jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is.

Programma groot onderhoud

In de Programmabegroting 2017 is de onttrekking aan de voorziening Groot Onderhoud geraamd op € 758.527 (betreft alleen materiële lasten). Na de meest recente actualisatie van het meerjarenonderhoudsplan bedraagt de verwachte onttrekking € 400.000.

Het verschil van circa € 342.000 tussen de in de programmabegroting geraamde onttrekking en de verwachte onttrekking komt bijna volledig voort uit het doeltype asfalt. Uit extern uitgevoerde technische inspecties bleek de onderhoudsstaat van asfaltwegen en parkeerplaatsen nog in een zeer goede staat te verkeren. De zeer zachte winters spelen hier een grote rol.

Naar aanleiding van de bevindingen uit de technische inspectie zijn diverse onderhoudsmaatregelen (€ 160.000) naar latere uitvoeringsjaren doorgeschoven (voornamelijk 2020).

Door bovenstaande oorzaken is er in 2017 slechts € 52.000 asfaltbudget nodig. Tevens is er circa € 160.000 doorgeschoven naar 2020 waar voorheen geen uitgaven stonden gepland.

De overige geplande onderhoudswerkzaamheden zijn conform de planning in voorbereiding of uitvoering en vertonen geen significante afwijkingen in tijd of budget.

4. Overzichten

4.1 Staat van reserves en voorzieningen

	Stand per 01-01-2017	Bestemming Resultaat 2016	Toevoegingen in 2017	Onttrekkingen in 2017	Stand per 31-12-2017
Algemene Reserve Zuidwestelijke Delta	26.599	-171.202	365.019	216.721	3.695
Algemene Reserve HV	26.164	0	104.900	131.063	1
Algemene Reserve GR	5.210.885	0	0	1.016.478	4.194.407
Bestemmingsreserves					
Reserves Zuidwestelijke Delta					
Investeringsreserve	0		0	0	0
Reserves Haringvliet					
Investeringsreserve compartiment HV	25.486		0	3.943	21.543
Reserve Quackstrand	86.167		0	86.167	0
Zicht op Haringvliet	103.399		39.700	143.099	0
Reserve Compensatie Windenergie	499.050		0	312.996	186.054
Reserves Grevelingen					
Investeringsreserve compartiment GR	300.079		150.000	0	450.079
Egalisatiereserve afkoopsom Rijk	5.816.701		291.722	1.055.883	5.052.540
Afschrijvingsreserve ZOG	32.638		0	9.420	23.218
Zicht op de Grevelingen II	327.054		403.750	218.163	512.641
Reserve Groen/Blauw II	360.000		120.000	0	480.000
Reserve Natuurinv./garantiefonds	480.000		0	0	480.000
Totaal	13.294.222	-171.202	1.475.091	3.193.933	11.404.178

	Stand per 01-01-2017	Toevoegingen in 2017	Onttrekkingen in 2017	Stand per 31-12-2017	Claims na 2017
Voorziening Groot Onderhoud	1.354.280	775.000	400.000	1.729.280	
Totaal	1.354.280	775.000	400.000	1.729.280	

Opdrachtgever	Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta
Opgesteld door	Staatsbosbeheer
Versie:	0.1
Datum	30 juni 2017
Referentienummer	17-2518
Status	In bewerking

AB
Datum besluit begrotingswijziging:

NATUUR- EN RECREATIESCHAP ZUIDWESTELIJKE DELTA
ALGEMEEN BESTUUR
7 december 2017

3E BEGROTINGSWIJZIGING 2017 NATUUR- EN RECREATIESCHAP ZUIDWESTELIJKE DELTA

	Geactualiseerde begroting 2017	3e begrotings- wijziging 2017	Begroting 2017 na wijziging
--	-----------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Gewone bedrijfsvoering

Lasten

P1 Bestuurlijke aangelegenheden	265.600	1.500	267.100
P2 Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	3.358.250	24.088	3.382.338
P3 Ontwikkeling	151.700	-	151.700
Algemene dekkingsmiddelen	9.200	(9.200)	-
Totaal lasten	3.784.750	16.388	3.801.138

Baten

P1 Bestuurlijke aangelegenheden	291.722	-	291.722
P2 Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	2.411.450	(126.913)	2.284.537
P3 Ontwikkeling	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	745.045	-	745.045
Totaal baten	3.448.217	(126.913)	3.321.304

Saldo gewone bedrijfsvoering	(336.533)	(143.301)	(479.834)
------------------------------	-----------	-----------	-----------

Diverse lasten en baten

Diverse lasten	-	7.533	7.533
Diverse baten	-	650	650
Saldo diverse lasten en baten	-	(6.883)	(6.883)

Kredieten

Kredieten lasten	1.372.040	677.346	2.049.386
Dekking kredieten (bijdrage derden)	33.300	694.041	727.341
Saldo kredieten	(1.338.740)	16.695	(1.322.045)

Totaal saldo van baten en lasten	(1.675.273)	(133.489)	(1.808.762)
----------------------------------	-------------	-----------	-------------

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoeging reserves	985.702	836.789	1.822.491
Onttrekking reserves	2.660.975	970.278	3.631.253
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.675.273	133.489	1.808.762

Resultaat	-	-	-
-----------	---	---	---

ALDUS VASTGESTELD DOOR HET ALGEMEEN BESTUUR VAN NATUUR- EN RECREATIESCHAP ZUIDWESTELIJKE DELTA IN DE OPENBARE VERGADERING VAN 7 DECEMBER 2017

DE SECRETARIS/DHR./J. DE GEUS

DE VOORZITTER, DHR. F.J. TOLLENAAR